

INSPIRATIONSPUNKTER

7. februar 2011

Samrådsmøde den 8. februar 2011 om planerne vedr. risikovillig kapital

Inspirationspunkter

- Jeg vil gerne takke Finansudvalget for invitationen til at komme her i dag og fortælle om planerne vedrørende risikovillig kapital for iværksættere og små og mellemstore virksomheder.
- Iværksættere og små og mellemstore virksomheder er centrale for at få skabt vækst og nye arbejdspladser i den private sektor.
- En væsentlig del af værditilvæksten i den private sektor i Danmark skabes i dag i de små og mellemstore virksomheder. Vækst og nye job skal derfor i vidt omfang komme fra den store underskov af små og mellemstore virksomheder. Her er et potentiale for vækst. Vi har nemlig rigtig mange små og mellemstore virksomheder, men alt for få kommer ind i solide vækstforløb.
- En vækst, der ikke kun vil gavne beskæftigelsen, men også er forudsætningen for at fastholde et højt niveau for velfærden.

- Det er derfor, at regeringen har sat sig den ambitiøse målsætning, at Danmark i 2020 skal være blandt de lande, der er bedst til at skabe nye vækstvirksomheder.
- Forudsætningen er, at vi har de bedste rammevilkår for at private virksomheder kan vokse sig store og gøre sig gældende – også på de internationale markeder.
- Det er derfor vigtigt, at vi har fokus på at få skabt ny vækst og nye, produktive arbejdspladser i Danmark som erstatning for de job vi har mistet under krisen, og som ikke kommer igen. Ikke alle virksomheder skal nødvendigvis være vækstvirksomheder, men det skal være så let som muligt for dem, der ønsker det, og som har de gode forretningsideer. De skal have de bedst mulige betingelser
- Regeringen har løbende gennemført initiativer for at skabe gode rammevilkår for iværksættere og små og mellemstore virksomheder. Lad mig her blot kort nævne nogle få:
  - Væksthusene, der har forbedret adgangen til rådgivning for virksomheder med vækstambitioner.
  - Videnpilotprogrammet, der giver små og mellemstore virksomheder et løntilskud til at ansætte deres første højtuddannede medarbejder.
  - Styrkelse af små og mellemstore virksomheders

adgang til eksportfinansiering, fælles eksportfremstød og rådgivning om eksport.

Regeringens indsats vedr. finansiering og risikovillig kapital

- Danmark er imidlertid ved at komme igennem den værste krise siden Anden Verdenskrig.
- Den finansielle og økonomiske krise har begrænset iværksætternes og de små og mellemstore virksomheders lånemuligheder og adgangen til risikovillig egenkapital over hele verden.
- Og selv om det så småt begynder at lysne lidt, så har mange små og mellemstore virksomheder og særligt vækstvirksomheder fortsat udfordringer med at finde finansiering til forretningsudvikling.
- En undersøgelse fra Danmarks Statistik (december 2010) peger således på, at finansieringsbehovet blandt vækstvirksomheder er større end blandt øvrige små og mellemstore virksomheder generelt, og at det særligt er disse virksomheder, der har haft vanskeligt ved at finde finansiering i lyset af krisen.
- Det er vigtigt at være opmærksom på, at iværksættere og små og mellemstore virksomheder er mere afhængige af adgangen til finansiering gennem pengeinstitutterne end store virksomheder, der typisk har flere finansieringsmu-

ligheder. Det kan fx være at udstede aktier eller virksomhedsobligationer.

- Samtidig har små og mellemstore virksomheder ofte en mindre egenkapital set i forhold til virksomhedens størrelse, der kan finansiere nye vækstinitiativer.
- Regeringen har løbende under den finansielle krise gjort meget for at styrke adgangen til finansiering for iværksættere og små og mellemstore virksomheder.
- Jeg vil her nævne følgende eksempler på regeringens hidtidige indsats:
  1. Vedtagelsen af *bankpakkerne* har forhindret, at der har udviklet sig en egentlig kreditklemme i Danmark.
  2. Med *Erhvervspakken for små og mellemstore virksomheder* har vi forbedret finansierings- og eksportmulighederne for små og mellemstore virksomheder med godt 4 mia. kr. Det er sket gennem en styrkelse af vækstkautionsordningen med 1½ mia. kr., ordningen med kom-i-gang lån med 50 mio. kr., eksportkautionsordningen og forbedret adgang til risikovillig kapital til nye virksomheder ved at afsætte 500 mio. kr. gennem private fonde.

Vi har besluttet, at aftalen videreføres til udgangen af 2011, og kom-i-gang låneordningen er samtidigt blevet styrket yderligere.

3. Vi har foretaget en *forbedring af etablerings- og iværksætterordningerne*, som skal give lønmodtagerne et skattemæssigt incitament til at spare op med henblik på etablering af egen virksomhed.
  4. Og vi har *ændret reglerne for beskatning af porteføljeaktier*, så afkastet af selskabers unoterede porteføljeaktier i små og mellemstore virksomheder under visse omstændigheder er skattefri for nye investeringer.
- Der er mange tegn på, at lånemarkedet under krisen har haft stor gavn af de eksisterende låne- og kautionsordninger, bl.a. vækstkautionsordningen, hvor små og mellemstore virksomheders adgang til lånefinansiering kom under pres.

Aftaler om risikovillig kapital

- Alligevel er der fortsat behov for en særlig indsats for at sikre iværksættere og små og mellemstore virksomheder adgang til risikovillig kapital i form af både lån og ejerkapital.
- Jeg er derfor glad for, at vi i forligskredsen bag finanslovsaftalen har indgået aftale om risikovillig kapital til iværksættere og små og mellemstore virksomheder.
- En aftale, der har dannet grundlag for, at regeringen i ja-

nuar har indgået en aftale med Forsikring & Pension, ATP og LD om risikovillig kapital.

Modellen/aftalen

- Aftalen med pensionssektoren skaber en helt ny investeringsmodel, der medvirker til et markant løft i udbuddet af risikovillig kapital til iværksættere og små og mellemstore virksomheder i Danmark. Op til 10 mia. kr. forventer vi.
- Investeringsmodellen er skruet sådan sammen, at den kan bibringe virksomheder med vækstpotentiale risikovillig kapital, samtidig med at pensionsinstitutterne kan få et ordentligt afkast af deres investeringer. Det er kompliceret stof, for der er mange hensyn, der har skullet tages højde for.
- Modellen bygger på markedsøkonomiske principper, og den er tidsbegrænset, så vi trækker os ud igen senest om 5 år. Vi vil med passende mellemrum gøre status over gennemførelsen af modellen.
- Modellen er endvidere i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler.
- Jeg vil gerne ganske kort omtale de forskellige dele af modellen.

- Der er to hovedelementer i modellen – et nyt investeringselskab, Dansk Vækstkapital, og nye statslige låne- og kautionsordninger. De nye låne- og kautionsordninger blev besluttet med finanslovsaftalen for 2011.

Det nye investeringselskab – Dansk Vækstkapital

- Konkret betyder modellen for det første, at staten tager initiativ til at etablere et nyt investeringselskab, Dansk Vækstkapital.
- Dansk Vækstkapital er et *selvstændigt* investeringselskab med *egen* professionel bestyrelse. Det er bestyrelsen, som vedtager investeringspolitikken og er ansvarlig for at gennemføre investeringerne i investeringsfondene.
- Dansk Vækstkapital får kapitaltilsagn fra pensionsinstitutterne, og denne kapital skal investeres i investeringsfonde, der har særlig viden om investeringer i iværksættere og små og mellemstore virksomheder med vækstpotentiale.
- Det er disse investeringsfonde og de private forvaltere heraf, der gennemfører den konkrete vurdering på kommercielt grundlag af iværksættere og små og mellemstore virksomheder med vækstpotentiale.
- Dansk Vækstkapital vil løbende *tilbyde* sine investeringer til investeringsfondene. Herved sikres konkurrence

mellem forskellige eksisterende og nye fonde om investeringerne.

- Bestyrelsen er ansvarlig for, at investeringerne gennemføres effektivt, hurtigt og til de lavest mulige administrative omkostninger for Dansk Vækstkapital.
- Det er en *afgørende* forudsætning, at minimum 25 pct. af de midler, som pensionsinstitutterne stiller til rådighed, indskydes som egenkapital i Dansk Vækstkapital. Og at maksimalt 75 pct. af deres kapitaltilsagn er i form af lån til Vækstfonden.
- Pensionsinstitutternes lån til Vækstfonden modsvares af indskud af egenkapital i Dansk Vækstkapital. Der sker således en ren gennemstrømning af pengene fra pensionssektoren via Vækstfonden til Dansk Vækstkapital.
- Pensionsinstitutternes lån forrentes med en markedsbaseret rente plus en markeds­mæssig illikviditetspræmie, idet lånene er bundet i op til 10 år. Det er helt almindeligt at yde en ekstra præmie, når penge bindes for en længere periode og ejernes dispositionsfrihed således begrænses. I den forbindelse skal vi heller ikke glemme, at pensionsinstitutterne skal sikres et ordentligt og sikkert afkast til pensionsopparerne.

- Investeringsfondenes øgede udbud af risikovillig kapital til iværksættere og små og mellemstore virksomheder medfører, at virksomhederne opnår bedre adgang til ansvarlig kapital. For mange virksomheder er denne *ekstra* polstring vigtigt for at kunne få adgang til lån mv. i bankerne.

Nye statslige låne- og kautionsordninger

- Modellen indeholder for det andet forslag til en vækstlåneordning for iværksættervirksomheder samt de to udbygninger (vinduer) af den eksisterende Vækstkautionsordning. Ordningerne indgår i finanslovsaftalen 2011.
- Ordningerne vil være med til at gøre det mere attraktivt for de specialiserede investeringsfonde at udbyde mere risikovillig kapital til virksomhederne. Men også for andre private investorer, idet alle interesserede investorer kan søge om lån eller kaution i de nye ordninger.
- De tre ordninger med statslige lån og garantier vil sammen med den øgede adgang til ansvarlig kapital styrke mulighederne for at opnå lånefinansiering (fremmedkapital) i iværksættervirksomhederne og de små og mellemstore virksomheder. Hvilket netop er formålet.

- De tre nye ordninger vil blive administreret af Vækstfonden. Herved kan de komme til at virke effektivt og hurtigst muligt.

Aktstykket om låneadgangen

- Det er vigtigt, at vi nu så hurtigt som muligt omsætter aftalen med pensionssektoren til konkret handling af hensyn til virksomhederne og arbejdspladserne. Andet kan vi ikke være bekendt overfor iværksætterne og de små og mellemstore virksomheder.
- Aktstykket om lånebemyndigelse til Vækstfonden som Finansudvalget behandlede i forrige uge, skal netop ses i den kontekst. Så længe Vækstfonden ikke har fået denne bemyndigelse, kan vi ikke begynde arbejdet med at oprette Dansk Vækstkapital. Vi kan heller ikke sætte arbejdet i gang med at nedsætte en bestyrelse og få fastlagt en investeringsstrategi mv. Og i sidste ende at få pengene ud til virksomhederne og dermed få gang i virksomhedernes udvikling og vækst, så vi kan få skabt nye arbejdspladser.
- Jeg håber derfor, at aktstykket snarest kan vedtages i Finansudvalget, så processen ikke udsættes unødigt til skade for iværksættere og små og mellemstore virksomheder.

Afslutning

- Afslutningsvis vil jeg nævne, at vi også er ved at lægge sidste hånd på et kommissorium for et kommende udvalg om erhvervsobligationer for små og mellemstore virksomheder. Det er en del af den politiske aftale om risikovillig kapital.
- Udvalget skal blandt andet se nærmere på, hvilke barrierer, der eventuelt eksisterer for små og mellemstore virksomheders muligheder for på kommercielt grundlag at finansiere sig gennem udstedelse af erhvervsobligationer.
- Endelig er vi lige på trapperne med en strategi for vækst i små og mellemstore virksomheder, som vil indeholde en række initiativer på områder vedrørende virksomhedernes kompetencer, internationalisering og administrative lettelser.